

25. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА)
НАУЧНИ СКУП СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ

25th Annual Counselling of Doctors of Veterinary
Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina)
Scientific meeting with international participation

ЗБОРНИК КРАТКИХ САДРЖАЈА

Book of Abstracts

25.

Теслић, Бања Врућица, 2020.
Teslić, Banja Vrućica, 2020.

**25. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА)
НАУЧНИ СКУП СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ**

**25th Annual Counselling of Doctors of Veterinary
Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Hercegovina)
Scientific meeting with international participation**

ЗБОРНИК КРАТКИХ САДРЖАЈА

Book of Abstracts

25.

**Теслић, Бања Врућица, 2020.
Teslić, Banja Vrućica, 2020.**

Покровитељ:

**МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан"**

Организатори:

ВЕТЕРИНАРСКА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

и

ДРУШТВО ВЕТЕРИНАРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ/VETERINARY

Суорганизатори:

**Факултет ветеринарске медицине Универзитета у Београду
ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан"
Департаман за ветеринарску медицину, Пољопривредни факултет,
Универзитет у Новом Саду**

Организациони одбор:

Предсједник: Саша Бошковић.

Чланови: Драган Кнежевић, Радмила Чојо, Љиљана Гојић, Љубомир Калаба, Драго Сандо, Мирко Алаша, Ратко Мијатовић, Игор Чегар, Славиша Спасојевић, Јелена Павић, Перица Бургић, Велибор Кесић, Александар Брадић, Младен Драгичевић, Драган Малиш, Радан Томић, Стеван Радић, Бранислав Галић, Богослав Готовац, Зоран Дамјанац, Нико Миљас, Предраг Новаковић.

Секретаријат: Бранко Стевановић, Миленко Шарић, Бранко Бјелајац, Велибор Тодоровић, Радојица Ђекановић, Данијел Ковачевић, Оливер Стевановић.

Технички секретар: Тијана Тимарац.

Научни и програмски одбор:

Предсједник: Драго Н. Недић, Главни и одговорни уредник.

Чланови: Родољуб Тркуља, Владо Теодоровић (СРБ), Жељко Цветнић (ХР), Нихад Фејзић, Андреј Кирбиш (СЛО), Нектариос Гиадинис (ГР), Лазо Пендовски (МК), Јанко Иванов (БГ), Предраг Слијепчевић (ВБ), Миломир Ковач (РУС), Мајкл Гилсдорф (САД), Коосз Атила (МАЂ), Марко Цинцовић (СРБ), Драган Касагић, Ђорђе Савић, Миливоје Надаждин (СРБ), Жељко Сладојевић, Весна Калаба, Рајко Латиновић, Виолета Сантрач, Горан Параш, Весна Ђорђевић (СРБ), Синиша Гатарих, Славен Грбић, Бранко Велебит (СРБ), Зоран Ђерић, Новалина Митровић, Негослав Лукић.

Мјесто одржавања: Теслић, Бања Врућица, 2020.

Patron:

**MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND WATER MANAGEMENT
PI Veterinary Institute of Republic of Srpska "Dr. Vaso Butozan"**

Organizers:

**VETERINARY CHAMBER OF REPUBLIC OF SRPSKA
and
VETERINARY ASSOCIATION OF REPUBLIC OF SRPSKA**

Co-organizers:

**Faculty of Veterinary medicine University of Belgrade
PI Veterinary Institute of Republic of Srpska "Dr. Vaso Butozan"
Department of Veterinary Medicine, Faculty of Agriculture, University of
Novi Sad**

Organizational board:

President: Saša Bošković.

Members: Dragan Knežević, Radmila Čojo, Ljiljana Gojić, Ljubomir Kalaba, Drago Sando, Mirko Alaša, Ratko Mijatović, Igor Čegar, Slaviša Spasojević, Jelena Pavić, Perica Burgić, Velibor Kesić, Aleksandar Bradić, Mladen Dragičević, Dragan Mališ, Radan Tomić, Stevan Radić, Branislav Galić, Bogoslav Gotovac, Zoran Damjanac, Niko Miljas, Predrag Novaković.

Secretariat: Branko Stevanović, Milenko Šarić, Branko Bjelajac, Velibor Todorović, Radojica Đekanović, Danijel Kovačević, Oliver Stevanović.

Technical Secretary: Tijana Timarac.

Scientific and Programme Committee:

President: Drago N. Nedić, Chief editor.

Members: Rodoljub Trkulja, Vlado Teodorović (SRB), Željko Cvetnić (CRO), Nihad Fežić, Andrej Kirbiš (SLO), Nektarios Giadinis (GR), Lazo Pendovski (MK), Janko Ivanov (BG), Predrag Slijepčević (GB), Milomir Kovač (RUS), Michael Gilsdorf (USA), Koós Attila (HU), Dragan Kasagić, Đorđe Savić, Milivoje Nadaždin (SRB), Željko Sladojević, Vesna Kalaba, Rajko Latinović, Violeta Santrač, Goran Paraš, Vesna Đorđević (SRB), Marko Cincović (SRB), Siniša Gatarić, Slaven Grbić, Branko Velebit (SRB), Zoran Đerić, Novalina Mitrović, Negoslav Lukić.

Venue: Teslić, Banja Vučica, 2020.

ЕФЕКАТ ПОЛНЕ СЕЗОНЕ НА РЕЗУЛТАТЕ ЛАПАРОСКОПСКОГ ОСЕМЕЊАВАЊА ILLE DE FRANCE РАСЕ ОВАЦА У ИНТЕНЗИВНОМ СИСТЕМУ ДРЖАЊА

Александар Миловановић^{1*}, Ненад Николић², Јелена Апић³,
Томислав Барна⁴, Миодраг Лазаревић⁵, Невена Максимовић⁶

1 Др Александар Миловановић, научни сарадник,
Научни институт за ветеринарство-”Нови Сад“; Србија

2 Дипл. инг. Ненад Николић, Делта Аграр” Вражогрнац, Зајечар, Србија

3 Др Јелена Апић, научни сарадник, Научни институт за ветеринарство-”Нови Сад“; Србија

4 Томислав Барна, вет. спец., виши стручни сарадник,

Научни институт за ветеринарство ”Нови Сад”, Нови Сад, Србија

5 Др Миодраг Лазаревић, редовни професор, Факултет ветеринарске медицине,

Универзитет у Београду; Србија

6 Др Невена Максимовић, научни сарадник, Институт за сточарство, Београд, Србија

*Коресподентни аутор: Др Александар Миловановић, e-mail: aca@niv.ns.ac.rs

Кратак садржај

У овом раду су изнети резултати испитивања утицаја сезоне на успех лапароскопског вештачког осемењавања (ЛВО) оваца расе Иле де Франце (око 90% шиљежица) гајених у систему интензивне производње, на фарми од 2 000 приплодних јединки. Систем рада је био заснован на недељној синхронизацији група од по 60-120 оваца, где је ован, након 5 дана од ЛВО, припуштан у групу оплођених оваца као коректор у трајању од 20 дана, са циљем откривања првог наредног циклуса. Ултразвучна дијагностика гравидитета је спровођена 45-60 дана након осемењавања, када се, на основу величине плода и припадајућих структура, недвосмислено могу разликовати гравидитети постигнути након ЛВО или након припушта овна. Све негравидне јединке су ресинхронизоване и поновно подвргнуте ЛВО. Овај систем рада је примењен због тога што је природним припустом код шиљежица била постигнута концепција од свега 40% на месечном нивоу.

Поступак синхронизације је спровођен употребом комерцијалних прогестеронских песарија „Synchro-part® 30 mg “ током 14 дана (CEVA, Француска) и са 600-700 и.ј. серума ждробних кобила (СЖК) („Folligon®“; Intervet International B.V., Холандија). Анализирани су периоди у врхунцу полне активности (ЛВО у периоду од 16.7. до 10.9.2018. године; 890 осемењавања укупно) у односу на период мање полне активности (ЛВО у периоду од 26.12.2018-14.3.2019; 714 осемењавања).

На врху полне активности постигнута је концепција код 649 јединки након осемењавања (72,92%), а 98 од овна, при следећем полном циклусу (15,10 %). Тако је постигнута укупна сјагњеност од 83,93 % (747 сјагњених јединки), а 16,07 % оваца је остало несјагњено (143 јединке). У поступку осемењавања ван

полне активности, постигнута је концепција након осемењавања код 483 јединке (71,86 %), а 27 оваца је конципирало од овна при следећем полном циклусу (4,04%). Постигнута је укупна сјагњеност од 77,17 % (551 јединки), док је 24,11 % остало несјагњено (163 јединке).

Техника ЛВО је прихватљива и пожељна мера у интензивним условима узгоја оваца. Она је посебно упутна у категорији шиљежица где је период уласка у прве еструсе непредвидљив и то нарочито у вансезонском периоду.

Кључне речи: лапароскопско осемењавање, овце, синхронизација циклуса.

Захвалница: Овај рад је делом подржан средствима научног пројекта ТР 031071 Министарства просвете и науке Републике Србије

LAPAROSCOPIC ARTIFICIAL INSEMINATION OF ILLE DE FRANCE SHEEP IN THE INTENSIVE REARING SYSTEM - SEASON EFFECT

Aleksandar Milovanović^{1*}, Nenad Nikolić², Jelena Apić³,
Tomislav Barna⁴, Miodrag Lazarević⁵, Nevena Maksimović⁶

1 Aleksandar Milovanović, PhD, DVM, Research Associate,
Scientific Veterinary Institute "Novi Sad", Serbia

2 Nenad Nikolić, ing., Delta Agrar" Vražogrnac, Zaječar, Srbija

3 Jelena Apić¹, PhD, DVM, Research Associate, Scientific Veterinary Institute "Novi Sad", Serbia

4 Tomislav Barna, DVM spec. Senior Expert Associate,
Scientific Veterinary Institute "Novi Sad", Serbia

5 Miodrag Lazarević, PhD, full profesor, Faculty of Veterinary Medicine,
University of Belgrade; Serbia

6 PhD Nevena Maksimović, Research Associate, Institute for Animal Husbandry, Belgrade, Serbia

* Corresponding author: Dr Aleksandar Milovanović, e-mail: aca@niv.ns.ac.rs

Abstract

This paper presents results of the study conducted in order to investigate influence of the season on laparoscopic artificial insemination (LAI) success of Il de France sheep (approximately 90% of yearling ewes) on a 2 000 sheep farm in intensive rearing. Our work was based on weekly synchronization of 60 – 120 sheep, when the corrector rams were introduced 5 days following LAI in order to detect a new estral cycle. Ultrasound diagnostic of pregnancy was performed 45-60 days following insemination when it was possible, according to the fetus size and accompanying structures, to determine undoubtedly if the pregnancy was achieved by LAI or mating with ram. All non - gravid sheep were synchronized again and subjected to LAI. This approach was used because by natural mating a conception rate in yearling ewes was only 40% monthly.

Synchronization was performed by commercial intra - vaginal device (Synchro-part® 30 mg, CEVA, France) during 14 days and by 600-700 IU of pregnant mare serum gonadotropin (PMSG, Folligon®, Intervet International B.V. Holland). We have analyzed period of the sexual peak activity (LAI from 16th of July to 10th of September 2018) with total of 890 inseminations in comparison to period of lower sexual activity (LAI from 26th of December to 14th of March 2019, 714 inseminations).

In the sexual activity peak a conception rate by LAI was 72.92% (649 ewes) and 15.10 % by rams (98 ewes). A total conception rate was 83.93% (747 ewes) while 16.07% remained non-pregnant. Out of the season, a conception rate by LAI was 71.86% (483 ewes) and 27 ewes became pregnant when mated by ram (4.04%). A total conception rate was 77.17% (551 ewes) and 34.11 sheep remained non-pregnant (163 ewes).

Technique of LAI is acceptable measure in the intensive sheep farming. It is particularly recommended for the yearling ewes category because of the unpredictable first estrus occurrence in out-of-season breeding.

Keywords: estrus synchronization, laparoscopic insemination, sheep

Acknowledgement: This work was supported by project TR 031071 financed by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

636.09(048.3)

МЕЂУНАРОДНИ научни скуп Годишње савјетовање доктора
ветеринарске медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина)
(25 ; 2020)

Зборник кратких садржаја / 25. годишње савјетовање доктора
ветеринарске медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина)
научни скуп са међународним учешћем, Теслић, Бања Врућица,
2020. = Book of Abstracts / 25th Annual Counselling of Doctors of
Veterinary Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina)
Scientific meeting with international participation, Teslić, Banja
Vrućica, 2020. ; [организатори Ветеринарска комора Републике
Српске и Друштво ветеринара Републике Српске ; организациони
одбор Саша Бошковић... [и др.] ; главни и одговорни уредник Драго
Н. Недић. - Бања Лука : Ветеринарска комора Републике Српске,
2020 ([Зворник : Vadcom]). - 215 стр. ; 25 cm

Текст ћир. и лат. - Упор. срп. текст и енгл. превод. - Тираж 400. -
Насл. над текстом: 25. годишње савјетовање доктора ветеринарске
медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина) = 25th Annual
Counselling of Doctors of Veterinary Medicine of Republic of Srpska
ж(Bosnia and Herzegovina).

ISBN 978-99955-770-7-0

COBISS.RS-ID 128766209